
MARINA ĐURĐEVIĆ

UDK 392.4(510)

PROVODADŽISANJE MOST KOJI SPAJA PROŠLOST I SADAŠNJOST

Zašto kulture raznih naroda, njihove tradicije, običaje, navike, rituale, uvek posmatramo kroz njihove razlike u odnosu na sopstveni narod, u odnosu na sopstvene običaje, u odnosu na nas same, zašto su uvek razlike uočljivije nego sličnosti? Ukoliko posmatrate istočne zemlje i uporedite ih sa zapadnim, ono što ćete prvo primetiti jesu razlike koje međusobno poseduju. Činjenica je da su razlike brojne, ali zar sličnosti nisu mnogobrojnije?

Malo ko je u provodadžisanju i provodadžijama video nit koja spaja naizgled nespojive kontinente, religije, zemlje, ljude, nit koja spaja prošlost sa sadašnjošću i nit koja će se protezati i u budućnost.

Provodadžije postoje još od davnina, danas se samo manje govori o njima, što ne umanjuje njihovo prisustvo i ulogu koju imaju u savremenom društvu. Svuda u svetu bili su sastavni deo društva: u staroj Grčkoj, imperatorskom Rimu, Egiptu, Kini...

Priče, romani, pesme koje govore o provodadžijama nisu karakteristične samo za istočne zemlje, ali su zasigurno najbrojnije i najvernije opisane u kineskoj književnosti. Da li zato što su u Kini provodadžije imale najviše posla, ili su Kinezi prvi o tome počeli da pišu, ili zbog nekih drugih razloga – to ne možemo sa sigurnošću da tvrdimo.

Sociolozi i istoričari u Kini oduvek su bili zainteresovani za umešanost “udešenih brakova”, kao brako-

va koji su se sklapali nasuprot ljubavi između budućih supružnika, ali malo pažnje se posvećivalo samim ugovorima i životu i gledištima samih posrednika, bilo da su oni amateri ili profesionalci u poslu provodadžisanja.

Znamo da su, još od davnih vremena, posrednici neophodni za većinu brakova i da su zakonski bili neophodni još od Tang perioda¹. Stereotip o pohlepi i neosetljivosti provodadžija utkan je u kinesku književnost, teatar, narodne pesme i letopise.

Provodadžijska direktiva za uspešno sklapanje brakova veoma je dobro poslovala u svim periodima razvoja kineskog društva. Brojni likovi provodadžija u kineskoj književnosti stvarani su fikcijom, a najvećim delom iz autobiografskog iskustva. Najpoznatiji lik je Hongniang, preduzimljiva i snalažljiva soberica u romanu *Priča o zapadnoj odaji*². Ona je bila posrednik između njene gazdarice koja je privremeno nastanjena u samostanu sa svojom majkom i jednog naučnika koji gradi rezidenciju u tom istom samostanu. U romanu, Hongniang spaja dvoje ljudi koji su sudsinski predodređeni da se vole, nasuprot brigama, političkim i vojnim preprekama. U ovoj priči soberica ne uzima honorar za svoje posredovanje u upoznavanju. Ovaj roman najjače i najlepše opisuje pozitivnu stranu provodadžisanja u kineskoj književnosti. Tema ovoga romana postala je stalni repertoar u različitim tradicionalnim kineskim teatrima a ime Hongniang postalo je moderan naziv za provodadžije.

Neprekidan je odnos porasta i pada provodadžija-amatera kojih ima mnogo, i profesionalnih provodadžija koji rade za novac i koji nekada ostvaruju ogroman broj uspešno sklopljenih ugovora.

U ovom veku u Kini je došlo do promene – od nekada najbrojnijih “podešenih ili udešenih brakova”, do brakova koji se sklapaju iz obostrane ljubavi supružnika, ali su provodadžije i dalje prisutne u fazama upoznavanja i pregovaračkim sporazumima. U komunističkoj Kini provodadžije su imale ukorenjenu ulogu i postojala je velika profesionalna saradnja, što je olakšavalo razmenu informacija između provodadžija.

¹ Tang dinastija 618-907. god.n.e.

² Roman napisan za vreme dinastije Yuan 1279-1368. god.n.e.
Pisac Wang Shifu.

Upoznavanje

Ova priča najbolje predstavlja ulogu provodadžija u životu mlađih ljudi u Kini:

“Šta se dešava?” – pitao sam.

“Moja majka je kupila prase” – odgovorio je.

“Šta tu nije u redu?” – pitao sam zbumjeno.

“Prase je kupljeno za moju svadbu” – odgovorio mi je tihim glasom.

“Ti se ženiš! Čestitam!” – rekao sam ljubazno. “Kada će se to dogoditi?”

“Kada prase poraste” – tužno mi je odgovorio.

“A ko je srećna devojka?” – pitao sam trudeći se da ignorišem njegovo očigledno neraspoloženje.

“Ne znam” – odgovorio je. “Još nije odabrana. Jedino je prase odabрано.”

Momak koji se ženi završio je višu školu i upravo je odslužio vojsku. Bilo je očigledno da bi za njega sledeći važniji korak u životu trebalo da bude venčanje. Na osnovu toga provodadžija je već bio angažovan za traženje njegove buduće žene; naravno, zbog toga je njegova majka odlučila da kupi prase. Po istom principu su se već dva milenijuma unazad mlađi ljudi u Kini venčavali.

Jedna od najlepših priča u kineskom jeziku kroz koju se provlači uloga provodadžija u društvu je 2000 godina stara priča o Mulan, devojci koja je rizikovala sopstveni život da bi zamenila oca u ratu. Godine 2002. ta kineska priča ekranizovana je u obradi poznate američke filmske produkcije Volt Dizni (Walt Disney), kao crtani film *Mulan*.

Centralni momenat priče i tematski najvažniji jeste kada mlađu, snažnu, nezavisnu devojku, koja nerado pristaje na tradicionalne običaje svoga naroda, po imenu Mulan, spremaju za odlazak kod provodadžike koja treba da proceni njenu lepotu, spretnost, poнаšanje... da bi joj, u odnosu na njene kvalitete, našla odgovarajućeg muža. Pesma koju izgovara baka dok priprema Mulan, najbolje prikazuje kako su se devojke pripremale za taj sudbinski bitan događaj:

Pretvoriću ove krpe u skupocenu svilu, okupaću te i izglačati,

MARINA ĐURĐEVIĆ

*doteraću te da budeš ponosna, postaćeš najlepša
mlada,
donećeš nam svima ponos i čast,
kada te spremimo, mladići će ratovati zbog tebe,
imaćeš sjajnu frizuru i svi ćemo biti ponosni na tebe.
Devojka može da donese porodici veliku čast,
ako nade pravog muža, a ovo je taj dan.
Muškarci vole žene dobrog ukusa, poslušne i odane,
dobre radnice i ne suviše mudre, bićemo svi ponosni.
Kada budeš gotova bićeš najlepši cvet koji postoji,
bićemo svi ponosni.
Jabuka za iskrenost, ogrlica za ravnotežu, žad za
lepotu,
moraš sve to ponosno da pokažeš, cvrčak za sreću
i eto spremna si.*

Takođe, pesma prikazuje i strah majki, jer znaju koliko je važna procena provodadžije:

*Strašniji od grobara provodadžija vas čeka,
čuvaj naše devojke, daj im lepu budućnost,
neka te lepe perle dočekaju sreću,
daj nam svima čast i ponos.*

O važnosti tog događaja govori nam i rečenica koju Mulan izgovara neposredno pred ulazak kod provodadžike:

*Pomozite mi slavni preci, pomozite mi da ne ispadnem
glupa,
da ne osramotim moju porodicu, da moj otac bude
srećan.*

Mulan se ne predstavlja u najboljem svetu kod provodadžike. U to vreme, to je značilo sramotu za njenu porodicu. Kao jedini izlaz iz te ponižavajuće situacije, i kao jedini način da povrati ponos i čast porodici ona odlazi u rat s Hunima umesto svoga oca. Ženama je u Kini bilo zabranjeno da idu u rat, te je Mulan prva i jedinstvena junakinja u kineskoj književnosti koja je otisla u bitku a da to njena porodica nije znala.

Sama činjenica da je ovaj crtani film dostigao veliku popularnost i van granica Kine, izvanredan je dokaz da provodadžije uopšte nisu tabu tema na Zapadu i da se svi mi posredno ili neposredno nalazimo i prepoznajemo u tim pričama gde drugi ljudi imaju ulogu krojača naših sudbina, bez obzira da li živimo u Kini, Srbiji, Španiji, Kongu, Americi...

Provodadžije u Kanonu

U Knjizi pesama³ nailazimo na komentar “kako da pojedinac nade ženu? Bez posrednika ili ne?”

Jedna od najčešće citiranih fraza o provodadžijama izvučena je iz pasusa knjige o Menu Ciju:

Džu Sjao pita Mena Cija kako to da ljudi ne žele da služe u državnoj službi, kada se to smatra moralnim. Men Ci je odgovorio da pristojno ponašanje podrazumeva da pojedinac mora da sačeka da bude izabran u službu, bez izražavanja tih neprikladih želja. On je to još objasnio pomoću primera iz savremenog života. “Kada par ima sina, oni žele ženu za njega, ili kada imaju čerku, žele muža za nju. Svi roditelji imaju to osećanje. Ali, ako bez čekanja na roditeljsku dozvolu mladi ljudi kopaju rupe u ogradama da bi uhvatili kratke poglede jedno drugom ili se penju preko istih da bi bili zajedno, onda će ih roditelji i rođaci prezreti. Ljudi retko kada da ne žele da služe u državnoj službi, ali mrze da to postignu nekim nemoralnim, neprikladnim putem. Ići ovakvim putem bilo bi isto kao i kopati te dosadne rupe u ogradama.”⁴

Men Cijevo neformalno upućivanje na provodadžjanje jeste da pomogne čitaocima da preferiraju normalno i pristojno, pre nego trenutno zadovoljavanje želja. Direktno tražiti državni posao isto tako je osuđujuće kao i kada mladi ljudi na osnovu sopstvenih impulsa radije sami posežu za romantikom, nego da čekaju bračne ugovore i ljude koji su za to zaduženi.

Ako od najranijeg perioda imamo uvid u to da su provodadžije smatrane za normalan i neophodan faktor u procesu sklapanja braka, onda nije iznenađujuće da su oni morali da imaju već stečene legalne pozicije. U vreme Tang dinastije zakon je nalašao da brak nije legalan bez provodadžija. U periodu dinastija Ming i Čing priznaje se brak “privatni ugovor”, prema kome posrednik može biti legalno isključen. Bilo kako bilo, provodadžije ostaju legalni normativi. Čak i danas, u republičkom zakonu, pri registraciji braka postoji deo koji se odnosi ne samo na one koji žele da sklope brak, već i na posrednike koji pri pomažu u sklapanju tog braka.

³ Najstarija zbirka kineske poezije XI-VI vek pre n.e.

⁴ Prevod uzet iz knjige *Kineski klasici* v.6, str. 268.

Ko su bile provodadžije?

Teško je to generalizovati kroz vreme, mesto i socijalne klase, velike razlike su uvek moguće. U periodu dinastija provodadžije su mogli biti prijatelji ili rodaci mlade ili mladoženje, ili su to bili profesionalni ili poluprofesionalni posrednici. Profesionalne provodadžije uvek su tema poslovica, priča, pozorišnih komada... Provodadžija je gotovo uvek žena, predstavljena kao neumorna ali beskrupulozna profesionalka, koja dane provodi pribavljajući informacije o potencijalnim mladama i mladoženjama. Pošto živi od napojnica, želi da zaključi ugovor što je pre moguće i, u većini slučajeva, radije će grabežljivošću doći do brzog sklapanja ugovora nego do kvalitetne preporuke. Poznate su izreke: "Provodadžijska usta pričaju varljive, obmanljive gluposti – besmislice." "Među deset provodadžija, devet su lažovi."

Postoji malo zvaničnih dokumenata o toj stereotipnoj realnosti. U stvari, mnogi pisci se slažu da na selu provodadžije moraju biti prilično iskrene da ne bi izgubile poverenje lokalnog stanovništva. Isto kao i stereotipi o okrutnim i pohlepnim zemljoposednicima, lekarima šarlatanima, beskrupuloznim provodadžijama s lošom reputacijom, proterani su s narodom imaginacijom.

Profil provodadžije

Dobar i profesionalan provodadžija mora da poseduje veliki broj informacija o budućim supružnicima. Informacije se odnose na materijalno stanje, dobre strane njihovih ličnosti, mane, interesovanja, čak se prati i celo porodično stablo da bi se utvrdilo postojanje nekih naslednih bolesti, da li je neko u familiji gonjen zbog kriminala, optuživan... ali i da bi se videlo da li je neko odlikovan za hrabrost u nekom ratu, ustanku, nagrađen. Ponekad se i sami mladenci začude tačnošću i preciznošću datih informacija. Provodadžije prate sve događaje od rođenja deteta sve do godina poželjnih za brak. Pored mnogobrojnih i peciznih informacija, provodadžija mora da ima veliku moć ubedivanja. Iako se desi da budući izabranik ili izabranica imaju veoma dobre preporuke, roditelji se često kolebaju da li je osoba dovoljno dobra za njihovo dete... tu nastupa provodadžija sa svojim retoričkim sposobnostima ubedivanja i samo ukoliko je dovoljno dobar uspeva da sklopi ugovor o budućem

braku. Snalažljivost i lukavstvo su, takođe, osobine koje bi morao da poseduje dobar provodadžija. Snalažljivost – da bi u datom trenutku znao ili znala kake sve informacije je dobro izneti i tako zainteresovati određenu stranu, a lukavstvo, da bi se sakrile ili prečutale negativne informacije. Rizik koji ovaj posao nosi veoma je velik. Lukavstvo i laži, skrivanje bitnih informacija, ukoliko se otkriju, mogu provodadžiju dovesti u nelagodnu situaciju, najčešće takve greške provodadžija mora novčano da plati (često su te sume toliko velike da porodicu nespretnog provodadžije dovode do bankrota). S nekoliko neuspešnih provodadžisanja gubi se epitet dobrog provodadžije, a posle osam neuspeha gubi se i zvanje provodadžije. Na posao provodadžisanja s pravom se može primeniti čuvena izreka “ko reskira profitira”. Ukoliko se sve odvija po planu, provodadžija pravilno upotrebi svoje kvalitete i umeća, nagrade koje dobija za uspešno sklopljen brak jesu velika suma novca, pokloni (najčešće dobija doživotnu mesečnu novčanu naknadu od mlađenaca). Još važnije je to da povećanje broja dobro i srećno ugovorenih brakova provodadžijama u budućnosti donosi još više posla, naravno, i više novca.

Provodadžija kao upoznavalac i pregovarač

Posao provodadžije ima dva segmenta: prvi, napraviti selekciju, i drugi, posredovati između porodica. Provodadžije se rukovode principom “šest pravila”.

Dati veridbeni poklon (sa mladoženjine strane mlađoj).

Pitati za devojčino ime (to ime ima osam karaktera i obično sadrži pristanak, pozitivan odgovor devojčine familije).

Prihvatići sreću (ime od osam karaktera unosi se u rodno stablo da bi se videlo da li je ona sudsinski dobra prilika za mladoženju).

Prihvatanje mlade (odnosi se na prihvatanje novca od strane mladine familije).

Određivanje datuma (mladoženjini predlažu dva dana koji imaju veze sa sudsinskim značajnim datumom, a mlađina strana bira jedan. Obično se izbegavaju dani menstrualnog ciklusa jer, po poslovici, ukoliko crveni

MARINA ĐURĐEVIĆ

konj skoči na krevet, porodica će biti uništena i nesrećna).

Dobro došla mlada (procedura koju obavlja mladoženja, dovodi mladu iz njene u njegovu kuću).

Ovde provodadžije dolaze do kraja svoje dužnosti, ali prisustvuju venčanju i ostalim važnim događajima tog para i imaju zvanje velikog gosta.

Iako je uobičajeno da i upoznavanje i pregovaranje obavlja ista osoba, to nije neophodno. Nije neobično da upoznavanje obavi jedan posrednik za obe porodice a pregovore drugi, kao što nije neobično da jedna osoba predloži provodadžisanje a druga, profesionalnija, odradi deo upoznavanja i deo pregovaranja.

Danas se može videti da se neki parovi prvo zaljube i, po logici stvari, osoba za upoznavanje se izostavlja, a angažuje osoba koja će biti posrednik u pregovaračkom delu provodadžijskog posla.

Provodadžisanje i ugovaranje braka

Najstereotipnija forma ugovaranja braka, u tradiciji kineskog provodadžisanja, jeste ugovaranje braka između devojke i mladića jednakog socijalnog statusa, ali to nije obavezno. Dve porodice mogu biti nepoznate jedna drugoj, mogu da budu poznate, ili da su dalji rođaci. Naravno, ljubav je najvažnija pri sklapanju braka, ali u prošlosti se najmanje vodilo računa o tome. Nekada je ljubav smatrana kao velikom smetnjom u procesu provodadžisanja i regulisanja ugovora.

Brak može biti		
1	Ugovoren na svoju inicijativu	Ugovoren od angažovanog stranca
2	Ne iziskuje odobrenje roditelja	Odobren od strane roditelja
3	Sa poznatom osobom	Sa anonimnom osobom
4	Sopstveni izbor	Izbor angažovanog stranca
5	Neko ko se želi	Neko ko se ne želi

Ova tabela pokazuje kontraste “braka iz ljubavi” i “udešenog braka”.

Danas je, u suštini, sklapanje braka po svim osnovama dosta unapređeno, najviše po modelima sklapanja brakova u Americi i Evropi. Naravno, to ne sprečava Kineze da svoj brak sklope na tradicionalan način, uz pomoć posrednika. U modernoj Kini zaključivanje brakova naslepo je ilegalno, priznaju se samo brakovi sklopljeni slobodnom voljom i obostranim pristankom mlade i mladoženje. U sklapanju braka, istovremeno može učestvovati i po više provodadžija.

Mogu se naći provodadžijski biroi s mnogo zaposlenih, s kompjuterizovanim fajlovima, video-kasetama, intervjuima. Ovakav tip institucija razlikuje se od tradicionalnog vida provodadžisanja, ali pruža dosta brži i kvalitetniji prenos informacija između zainteresovanih strana u sklapanju braka.

U tajvanskoj tradiciji, provodadžije su od početka umešane u sklapanje braka između potencijalnih supružnika. Prvi korak jeste "da vide jedno drugo". Potencijalni mladoženja sa svojom porodicom i provodadžijom ide kod potencijalne mlade u kuću, na čaj. Tako ima priliku da je vidi i pre nego što počnu pregovori.

Ranije su prodavci nakita, krvna... idući od vrata do vrata, najčešće imali indirekstan uticaj na upoznavanje parova.

Motivacija provodadžija

U većini slučajeva, provodadžije svoju karijeru započinju pukom slučajnošću, pomažući svojim prijateljima, rođacima, u potrazi za idealnim partnerom. Kasnije, kada honorari za tu uslugu počnu da stižu, pojedinci se odlučuju da se ozbiljno posvete tom poslu i postanu profesionalci. Honorari su različite vrednosti. Najčešće su to procenti od miraza (4-5%) ili procenti od novca koji mladoženja daje mladinoj familiji. Bilo kako bilo, danas je novčana nadoknada najčešća motivacija za provodadžisanje, naravno, postoje i oni koji govore da taj posao jednostavno vole da rade.

Uprkos negativnim stereotipima koji prate provodadžije, postoji i pozitivna kulturna podrška. Kinesko društvo je ponosno na takvu mogućnost upoznavanja supružnika. Poznato je da, kako tradicionalni, tako i moderni zakoni daju otvoren prostor za provodadžije.

O motivaciji provodadžija najbolje govore sledeće izreke:

MARINA ĐURĐEVIĆ

“Posle tri srećno i uspešno sklopljena ugovora možeš doživeti duboku starost.”

“Jednom provodadžija, od tih para možeš jesti tri godine.”

Veridba

Normativne godine za sklapanje braka varirale su kroz vreme, mesto i socijalni status. Četrnaest i šesnaest su godine kada se većina mladića u Kini ženi. Šesnaest i osamnaest su najzastupljenije godine za devojke. Neki dečaci stupaju u brak i sa sedam godina, a dvanaest je najranija godina za devojčice. Samo 1,5% populacije devojaka udalo se posle dvadeset i pete, a manje od 1% muškaraca oženilo se posle četrdesete. Veliku ulogu, da se mladići odluče za brak, igra i broj članova porodice u kojoj žive.

Za razliku od braka, veridba u Kini može biti u ranoj mладости. Nije neuobičajeno da u nekim krajevima decu vere u šestoj, sedmoj, osmoj ili desetoj godini, pa čak i dok je beba u stomaku roditelji mogu sklopiti veridbeni ugovor.

Veliki sram trpe roditelji ukoliko im čerka ili sin nisu u braku do dvadesete, jer se smatra da tradicionalno nisu ispunili svoje roditeljske dužnosti i nisu se potrudili da nađu odgovarajuću ženu ili muža za svoje dete. Otac tu oseća najveću krivicu, jer postoje tri pravila kojima se treba rukovoditi: provodadžija može, na svoju iniciativu, otići do odabrane porodice; otac može, za svog sina, pozvati u pomoć provodadžiju; otac može, za svoju čerku, pozvati u pomoć provodadžiju.

Neke veoma rane veridbe moguće su među daljim rođacima gde je dopadanje među potencijalnim su-pružnicima očigledno. Tu je provodadžija suvišan. U drevnoj Kini, ukoliko bi mladić imao rodaku s majčine strane koja je najviše tri godine mlađa od njega, brak bi bio obavezan. Minimalne legalne godine za brak u modernoj Kini jesu dvadeset za devojke i dvadeset dve za mladiće.

Takozvani teški slučajevi

U medijama, intervjuima, dokumentarcima o provodadžijskim poslovima najčešće čujemo priče o dobro sklopljenim ugovorima, o tome kako su ti parovi sada

srećni, zadovoljni... Šta se dešava sa slučajevima koji nisu tako laki, šta se dešava sa mladim ljudima koji poseduju neki hendikep, manu, koji boluju od teških bolesti? Provodadžije prihvataju i takve izazove. Ljudi s manama, defektima, hendikepom, teškim bolestima, u savremenoj Kini, nisu isključeni iz socijalnog života. Puno napora i sredstava ulaže se za unapređivanje kvaliteta njihovih života tako da oni, kao i svi ostali, imaju pravo da posredstvom provodadžije upoznaju budućeg supružnika, sklope brak i žive srećno kao i drugi.

Gospođa Liu je jedna od profesionalnih provodadžija koja prihvata ovakve slučajeve. Intervuisala je i upoznala više od 10 000 parova od kojih je 10% završeno brakom i vrlo je ponosna na sebe i na njih. Provodadžisanjem se bavi 25 godina. Svojim umećem i veštinom ubedivanja uspela je da ohrabri ove ljude da uvek imaju pozitivan stav prema stvarnosti i sopstvenom životu, i omogućila im je da shvate da su im, bez obzira na njihove mane, mogućnosti za sreću velike. Priča gospođe Liu pokazuje i jednu drugu, bolju, humaniju stranu provodadžisanja, za razliku od one stereotipne.

Zaključak

Danas u savremenoj Kini, u urbanim i modernim gradovima, provodadžije imaju sve manje posla. Mada se u ruralnim sredinama, u većini slučajeva, brakovi još uvek sklapaju na tradicionalan način. Retko gde se mogu sresti profesionalne provodadžije kojima je taj posao osnovni i jedini, a ne samo mogućnost za dodatnu zaradu.

Takođe, zvaničan stav o učestalosti provodadžisanja u Kini jeste da se danas većina brakova sklapa iz ljubavi, bez posrednika. Ali, zbog prezauzetosti poslom, ljudi u gradovima sve više zapostavljaju svoj društveni život. Zanemaruju prijatelje, rodbinu, poznanike... Zbog svega toga, nije redak slučaj da se danas u toj istoj modernoj Kini neki biznismen ili poslovna žena jednoga jutra probude sa svojih trideset i više godina, sa željom da osnuju porodicu, nadu bračnog druga, ali i sa saznanjem da sada nemaju baš puno vremena za traganje, za čekanje. Jedino što im preostaje jeste da u najkraćem mogućem roku pozovu provodadžiju, zar ne?

MARINA ĐURĐEVIĆ

Međutim, moderna Kina danas se suočava s problemom koji će u budućnosti biti nepopravljiv ukoliko se odmah ne počne raditi na njemu. To je problem "zakona o jednom detetu",⁵ po kome je kineskim bračnim parovima dozvoljeno da imaju samo jedno dete. Problemi koje taj zakon donosi odražavaju se na sve sfere u društvu: sociološkoj, ekonomskoj, psihološkoj, političkoj... Možda su Kinezi na taj način rešili pitanje smanjenja populacije, ali došlo je do mnogo većih i ozbiljnijih destrukcija u već pomenutim sferama.

Zašto je ovaj zakon u vezi s temom koju sam obradivala?

Danas je Kina zemlja s najvećom bilansnom razlikom u polovima na svetu. Taj problem je proistekao iz ovog zakona jer se parovi najčešće odlučuju da to jedino dete bude muško jer tradicionalno preferiraju mušku decu. Za nekoliko decenija Kina će imati na desetine miliona više odraslih muškaraca nego devojaka. Neki bi pomislili da bi tek tada posao provodadžija bio nepotreban jer muškarci neće imati prilike da mnogo biraju. Biće potpuni srećnici ukoliko samo sretnu neku devojku. Međutim, devojkama će provodadžije biti i te kako potrebne. Kada će već imati tako širok izbor, zar neće hteti da za sebe izaberu najidealnije?! A ko će im u tome bolje pomoći nego...

⁵ Zakon koji je stupio na snagu 1950. godine u cilju pokušaja smanjenja broja populacije.